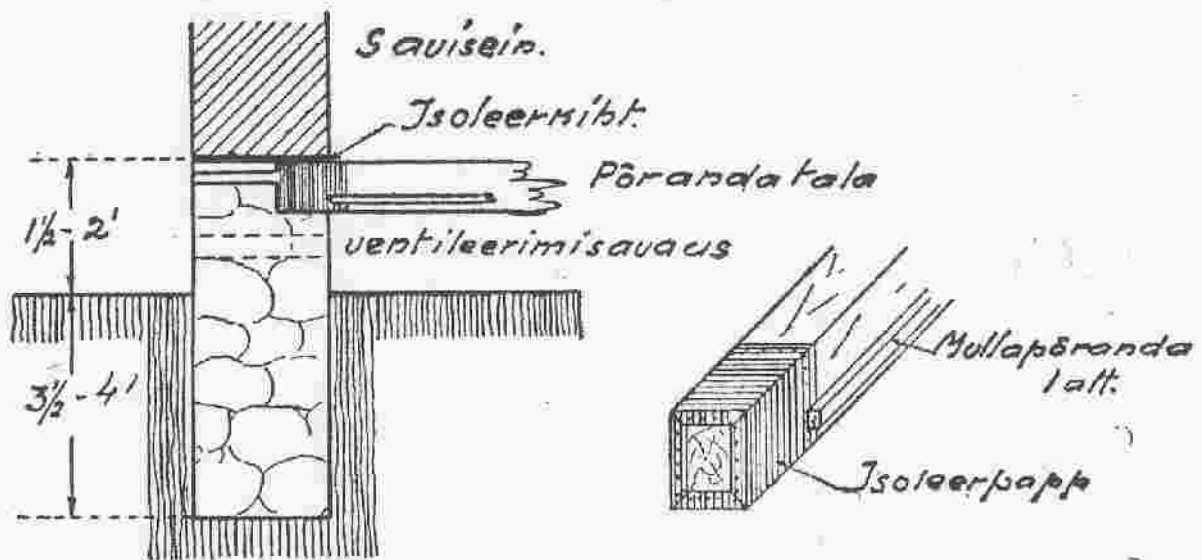

Kuidas tehakse saviehituste alusmüür?

Üheks veaks, mis saviehituste juures iseäranis tihti nähtavale tuleb, on seintesse suurte läbiminevate lõhede tekkimine. See peetakse ekslikult savile omaseks veaks, mida kõrvaldada ei saa. Tegelikult seisab aga pragude tekkimise põhjus 1) avauste külgede ehk 2) alusmüüri ebaõiges ehitusviisis. Esimese juhtumise võtame käsitusele ühes järgnevas „Uus Talu“ nnmbris, teise kohta aga tähendame otsekohe, et saviehituse alusmüür ei tohi olla nõrk, vaid sama tugev ja sama sügavale rajatud, kui kiviehituse alusmüür. Paksus oleneb saviseina paksusest: s. o. vähemalt 20" elumajal, ehk teistel hoonetel, mis soojust peavad pidama, 14"—16" külmadel hoonetel. Sügavus — alla külmetamise piiri, $3\frac{1}{2}$ —4 jalga. See on tähtis. Saviseinal ei ole seda painduvust ja elastsust, mis on puuseinal, ja kui talvine külm pääseb alusmüüri alla ja

Joon. 47. Saviehituse alusmüür läbilõikes.

seda kergitab, siis annab puusein järele (kõige halvem tagajärg võib olla see, et püüdad viltu kisuvad ja ukсед hästi ei käi), kuid savisein ei paendu ja nurga lähedale või akna peale tekib pragu, mis enam kinni ei vaju. Sellepärast tuleb saviehituse alusmüür teha tugevam kui harilikul ühekordsel puuehitusel.

Loomulikuks ehitusmaterjaliks oleks põllukivi ehk paekivi laotud tsementsegul 1 : 6, väga hea on ka kruusabeton (seguvahekorras 1 : 2). Ühe kantmeetri kruusabeton alusmüüri ladumiseks on tarvis 126 kg. (= $7\frac{3}{4}$ puuda) tsementi, segu tegemiseks (1 : 6) kivist laotud alusmüürile läheb tarvis ühe kantmeetri peale 85 kg. (= 5 puuda) tsementi. Liiv betooni ja sideseгу valmistamiseks peab olema puhas ja teravkandiline.

Veel teine tähtis ülesanne on alusmüüri: kaitseda seinu maaniiskuse sisetungimise vastu. Selleks tehakse alusmüüri pealne kiht sideseгuga tasaseks ($1''$ — $1\frac{1}{2}''$) ja kaetakse kahekordse, vahelt tõrvatud isoleerpapiga. Alusmüüri jäetakse pesad tala otste jaoks, mis kanali kaudu välisõhuga on ühendatud. Nende kanalide kaudu „hingavad“ talad, saadavad välja oma loomuliku niiskuse, mis igal ehituspöul olemas. Aasta 2 - 3 pärast suletakse kanalid.

Põranda taladesse niiskuse tungimise ärahoidmiseks lüüakse otsa ümber isoleerpapp, tala otsapinda vabaks jättes. Põranda alla niiskuse kogumise takistuseks müüritakse alusmüüri mõned põllutorud, mille kaudu tuul põrandaalusest võib läbi tõmmata. Need avausead suletakse sügisel ja avatakse kevadel uuesti.